

Nieuw leiderschap

De al-chemie van mannelijke en vrouwelijke oerprincipes

Toen we voor het eerst in aanraking kwamen met de mannelijke en vrouwelijke oerprincipes in de mens, hadden we niet kunnen denken dat we jaren later op basis van het werk van Marieke de Vrij een training zouden organiseren die helemaal is gestoeld op deze oerprincipes.

Marieke zegt over deze oerprincipes dat het doel van de menselijke evolutie is, om middels de complementariteit van het mannelijk en vrouwelijk oerprincipe, te leren en vooruitgang in onze ontwikkeling te boeken. Waren we allemaal hetzelfde, dan zouden we veel minder evolutionaire vooruitgang kunnen boeken. Maar juist door die enorme verscheidenheid, die ook wordt uitgebeeld in de verschillen tussen man en vrouw, leren we dieper onszelf te betrekken. Daarnaast is het zeer essentieel dat de ander ons spiegelt in dat wat wij zelf nog niet innerlijk kunnen vertolken.

Dit is voor ons de basis geweest om in ons werk als trainers, waar we vaak te maken krijgen met vraagstukken over leiderschap, de inspiraties van Marieke over mannelijke en vrouwelijke oerprincipes te gebruiken.

De oerprincipes

Inmiddels is er bij organisaties steeds meer consensus over dat moderne leiders niet alleen masculiene maar ook feminiene eigenschappen behoeven. Voor ons zijn dat synoniemen voor de mannelijke en vrouwelijke oerprincipes. Deze principes zijn aanwezig in ieder mens. Maar wat zijn ze en hoe zet je ze in?

Het zuiver mannelijke oerprincipe is toekomstiniërend, het beeldt vormkracht uit en is scheppend. Het heeft het vermogen middels denkkraft zaken beredeneerbaar te maken en door structuren zichtbaar te maken. Typeringen voor het mannelijk oerprincipe zijn: structuur, taal, helder denken, vooruitstrevendheid.

Het zuiver vrouwelijke oerprincipe is gebaseerd op het 'zijn in het hier en nu', op bewust voelend aanwezig zijn. Binnen dit principe is het denken niet actief in vooruit redeneren, maar wordt er heel direct en in het moment gevoeld wat aandacht nodig heeft. Typeringen voor het vrouwelijke oerprincipe zijn: meegeven, verdiepen, openheid, gevoelswarm zijn.

Voor echt leiderschap is een balans nodig, in jezelf, in deze mannelijke en vrouwelijke oerprincipes. Ieder zou eigenlijk in staat moeten zijn om ze optimaal te laten samenwerken. Daarvoor moet je je natuurlijk wel bewust zijn van hoe dat bij jou werkt. Ken je en gebruik je die oerprincipes bewust of ben je vooral lijdend voorwerp? Hoe kun je deze oerprincipes nu leren kennen, verder ontwikkelen en bewust inzetten?

Vanuit de alchemie

Alchemisten streefden naar het alchemistische huwelijk: het samengaan van het mannelijke en vrouwelijk oerprincipe in de mens. In ons werk hebben we er voor gekozen om de alchemie als 'voertuig' te gebruiken zodat door ervaring kennis gemaakt kan worden met de eigen mannelijke en vrouwelijke oerprincipes.

'Moderne leiders behoeven masculiene en feminiene eigenschappen.'

Een invloedrijk alchemistisch werk, geschreven door George Ripley rond 1471, is *The Compound of Alchemy, The Twelve Gates leading to the Discovery of the Philosopher's Stone*. Amusant detail is dat rondom Ripley, vanwege zijn enorme rijkdom, geruchten circuleerden dat hij erin zou zijn geslaagd om, met een 'Steen der Wijzen', gewoon metaal in goud te veranderen. Ripley beschrijft in zijn boek de 12 stappen van het Magnum Opus, het Grote Werk, zoals alchemisten het werk aan zichzelf noemen. Deze stappen blijken zeer behulpzaam bij het werken met de mannelijke en vrouwelijke oerprincipes. De oerprincipes staan in oude alchemistische teksten als volgt beschreven:

"De alchemie gaat ervan uit dat er een levengevend principe in de natuur is wat de geest genoemd wordt. Dit is de levenskracht, het eeuwige vrouwelijke, de eerste materie en de moeder van alle dingen."

Daarnaast heeft alles in de natuur een unieke essentie, wat de ziel genoemd wordt. Het is het bewustzijn, het mannelijk principe, het is 'het idee' waaruit alles ontstaat."

Als de twee principes met elkaar worden verbonden ontstaat er iets nieuws: doorleefd gevoel en helder denken. Precies die twee componenten die Marieke toekent aan wezenlijk leiderschap. Of zoals haar inspiraties dit beschrijven:

"Het doorleefde gevoel is gerelateerd aan het helder vrouwelijke oerprincipe. Het helder denken is gerelateerd aan het zuiver mannelijke oerprincipe. Dit houdt in dat leiderschap dat hier niet uit voortkomt, immer een gemis kent aan zijn tegenpool. Helder denken op zich is prachtig maar kan zeer bevreemdend doorwerken. Je krijgt dan als het ware de ivoren torens waarbinnen wetenschap plaatsvindt. Wanneer er geen helder voelen is, maar alleen emotioneel voelen, dan kan je schreeuwen tot je een ons weegt om anderen naar je te laten luisteren, maar je krijgt nooit het natuurlijke gezag toegekend. Dus voelen wat als het ware beklijft, wat doorleefd is, geeft de innerlijke waarde vrij van het vrouwelijk aandeel binnen leiderschap."

Zelfontplooiing

De befaamde psycholoog Carl Jung heeft het alchemistische werk gekoppeld aan psychologische processen. Jung heeft ruim tweehonderd alchemistische werken in zijn studie gebruikt. Hij beschouwde het alchemistische proces als een uitbeelding van de zelfontplooiing van de mens.

Juist in deze tijd, waar het vrouwelijk oerprincipe in de mens nog dikwijls wordt ondergewaardeerd, is er dringend behoefte aan die zelfontplooiing waarbij het mannelijke en vrouwelijke oerprincipe in balans komen. Marieke zegt daarover:

"Onze economie die op dit moment een crisis doormaakt, getuigt daarvan. Eén van de meest treffende beelden, hoe je vanuit het vrouwelijk oerprincipe met crises overweg kan gaan, is het volgende: Wanneer, zoals in de herfst, een blad van de boom afraakt, dan wordt het gedragen door de windvlagen. Het tuimelt en het beweegt chaotisch tot het neervalt. Als er crisis is, valt er

symbolisch een blad en het dwarrelt op windvlagen. Wat doen de bestuurders vanuit hun denken, helder of niet helder ingegeven? Zij proberen een structuur te vinden om dat vallende blad op te vangen. Maar hoe vang je een blad op? Door als het ware vanuit Zen in Zijn te geraken, helemaal intuïtief in je voelen aanwezig te zijn, en op het juiste moment uit te reiken om dat dwarrelende blad op te vangen. En dat is precies wat men momenteel vergeet te doen."

Nieuw leiderschap

We leven nu in een heel bijzonder tijdsbestek. Er zijn vele vrouwen die helder kunnen formuleren vanuit vormkracht, vanuit het mannelijke oerprincipe in hen, en die kunnen voelen. En er zijn vele mannen die helder kunnen denken en zich groots inzetten om in het gevoel de maatstaf voor hun denken te vinden. Wanneer deze mannen en vrouwen elkaar bereiken, zijn ze in staat een groot evenwicht in de buitenwereld te creëren. Dan wordt ook dat wat binnen het maatschappelijk bestel is ondervertegenwoordigd, weer aangevuld en ontstaat nieuw leiderschap.

Wij willen daar graag aan bijdragen door mensen op een ervaringsgerichte wijze te laten kennismaken met de oerprincipes in henzelf. Omdat we erin geloven dat kennis van en ervaring met de al-chemie van de mannelijke en vrouwelijke oerprincipes je leven verrijkt.

Door:

**Brigitta van Kanten
en Egbert Brons**

Brigitta van Kanten is ambassadeur van stichting De Vrije Mare, inspirator van Het Vrije Veld en trainer & coach van Ixchel en het Leiderschapshuis. Egbert Brons is ambassadeur van stichting De Vrije Mare, lid van de Raad van Advies van deze stichting en samen met zijn partner oprichter van dewereldvan8.nl.